

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2022. gada 25. janvārī*

Apelācija – Valsts atbalsts – LESD 107. un 108. pants – Divpusējs ieguldījumu līgums – Šķirējtiesas klauzula – Rumānija – Pievienošanās Eiropas Savienībai – Fiskālo stimulu sistēmas atcelšana pirms pievienošanās – Šķirējtiesas nolēmums, ar ko pēc pievienošanās piešķirta kompensācija – Eiropas Komisijas lēmums, ar kuru atzīts, ka šī kompensācija ir valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu, un tiek uzdots to atgūt – Komisijas kompetence – Savienības tiesību piemērojamība *ratione temporis* – Datuma, kurā atbalsta saņēmējam piešķirtas tiesības to saņemt, noteikšana – LES 19. pants – LESD 267. un 344. pants – Savienības tiesību autonomija

Lietā C-638/19 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2019. gada 27. augustā iesniedza

Eiropas Komisija, ko pārstāv *T. Maxian Rusche* un *P.-J. Loewenthal*, pārstāvji,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

ko atbalsta

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv *D. Klebs*, *R. Kanitz* un *J. Möller*, pārstāvji,

Latvijas Republika, ko pārstāv *K. Pommere*, pārstāve,

Polijas Republika, ko pārstāv *D. Lutostańska*, kā arī *B. Majczyna* un *M. Rzotkiewicz*, pārstāvji,

personas, kas iestājušās apelācijas tiesvedībā,

pārējie lietas dalībnieki:

European Food SA, Dregenešti [*Drăgănești*] (Rumānija),

Starmill SRL, Dregenešti,

Multipack SRL, Dregenešti,

Scandic Distilleries SA, Oradja [*Oradea*] (Rumānija),

* Tiesvedības valoda – angļu.

Ioan Micula, ar dzīvesvietu Oradjā,

ko pārstāv *K. Struckmann, Rechtsanwalt*, un *G. Forwood*, advokāts, kā arī *A. Kadri, solicitor*,

Viorel Micula, ar dzīvesvietu Oradjā,

European Drinks SA, Šteja [Ștei] (Rumānija),

Rieni Drinks SA, Rieni [Rieni] (Rumānija),

Transilvania General Import-Export SRL, Oradja,

West Leasing SRL, iepriekš *West Leasing International SRL*, Pantašești [Pântășești] (Rumānija),

ko pārstāv *J. Derenne, D. Vallindas* un *O. Popescu*, advokāti,

prasītāji pirmajā instancē,

Spānijas Karaliste, ko sākotnēji pārstāvēja *S. Centeno Huerta*, pārstāve, vēlāk – *A. Gavela Llopis*, pārstāve,

Ungārija,

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], A. Prehala [*A. Prechal*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*], J. Regans [*E. Regan*] (referents), S. Rodins [*S. Rodin*] un I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], tiesneši M. Ilešiĉs [*M. Ilešić*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], N. Pissarra [*N. Piçarra*], L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] un A. Kumins [*A. Kumin*],

ģenerālvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs: M. Longars [*M. Longar*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2021. gada 20. aprīļa tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2021. gada 1. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar apelācijas sūdzību Eiropas Komisija lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2019. gada 18. jūnija spriedumu *European Food* u.c./Komisija (T-624/15, T-694/15 un T-704/15, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2019:423), ar kuru tā atcēla Komisijas Lēmumu

(ES) 2015/1470 (2015. gada 30. marts) par valsts atbalstu SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN), ko īstenoja Rumānija – Šķirējtiesas 2013. gada 11. decembra nolēmums lietā *Micula* pret Rumāniju (OV 2015, L 232, 43. lpp.; turpmāk tekstā – “strīdīgais lēmums”).

- 2 Pretapelācijas sūdzībā Spānijas Karaliste arī lūdz atcelt pārsūdzēto spriedumu.

Atbilstošās tiesību normas

“ICSID” konvencija

- 3 1965. gada 18. martā Vašingtonā noslēgtās Konvencijas par ieguldījumu strīdu izšķiršanu starp valstīm un citu valstu pilsoņiem (turpmāk tekstā – “ICSID konvencija”), kas attiecībā uz Rumāniju stājās spēkā 1975. gada 12. oktobrī, 53. panta 1. punktā ir noteikts:

“Lēmums ir saistošs pusēm un nav pakļauts jebkādai pārsūdzēšanai vai jebkādiem citiem labojumiem, kā izņemot tos, ko paredz šī Konvencija. Katrai pusei ir jāizpilda nolēmums saskaņā ar tā noteikumiem [..].”

- 4 ICSID konvencijas 54. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Katra Līgumslēdzēja Valsts atzīst pieņemto lēmumu atbilstoši šai Konvencijai kā saistošu un pilda pekuniārās [finansiālās] saistības, ko uzliek šis lēmums tās robežās, it kā tas būtu šis Valsts tiesas galīgais spriedums. [..]”

Eiropas nolīgums

- 5 Eiropas Nolīguma par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Rumāniju, no otras puses, kas Kopienas vārdā noslēgts un apstiprināts ar Padomes un Komisijas Lēmumu 94/907/EOTK/EK, Euratom (1994. gada 19. decembris) (OV 1994, L 357, 2. lpp.; turpmāk tekstā – “Eiropas nolīgums”) un kas stājās spēkā 1995. gada 1. februārī, 64. panta 1. un 2. punktā bija paredzēts:

“1. Ar šā nolīguma pareizu darbību nav savienojams turpmākais tiktāl, ciktāl tas var ietekmēt tirdzniecību starp Kopienu un Rumāniju:

[..]

(iii) jebkura valsts palīdzība [valsts atbalsts], kas traucē vai draud traucēt konkurenci, radot labvēlīgākus apstākļus kādam uzņēmumam vai dažu preču ražošanai.

2. Jebkādas darbības, kas ir pretrunā šim pantam, novērtē uz kritēriju pamata, kas izriet no [LESD 101., 102. un 107.] panta noteikumu piemērošanas.”

- 6 Eiropas nolīguma 69. un 71. pantā Rumānijai bija paredzēts pienākums saskaņot savus valsts tiesību aktus ar *acquis communautaire*.

DIL

- 7 Divpusējais ieguldījumu līgums starp Zviedrijas Karalistes valdību un Rumānijas valdību par ieguldījumu veicināšanu un savstarpējo aizsardzību, kas noslēgts 2002. gada 29. maijā (turpmāk tekstā – “DIL”), stājās spēkā 2003. gada 1. jūlijā, un tā 2. panta 3. punktā ir noteikts:

“Katra līgumslēdzēja puse jebkurā brīdī nodrošina taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi pret otras līgumslēdzējas puses ieguldītāju ieguldījumiem un ar patvaļīgiem vai diskriminējošiem pasākumiem neliek šķēršļus minēto ieguldītāju veikto ieguldījumu nodrošināšanai, pārvaldībai, uzturēšanai, izmantošanai, lietojumam attiecībā uz šiem ieguldījumiem vai to pārdošanai.”

- 8 DIL 7. pantā ir paredzēts, ka strīdus starp ieguldītājiem un līguma parakstītājām valstīm tostarp risina šķīrējtiesa, kas piemēro *ICSID* konvenciju (turpmāk tekstā – “šķīrējklauzula”).

Līgums par Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanos Eiropas Savienībai

- 9 Saskaņā ar 2005. gada 25. aprīlī parakstīto Līgumu par Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanos Eiropas Savienībai (OV 2005, L 157, 11. lpp.) Rumānija Eiropas Savienībai pievienojās 2007. gada 1. janvārī.

- 10 Akta par Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem Līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā (OV 2005, L 157, 203. lpp.; turpmāk tekstā – “Pievienošanās akts”), 2. pantā ir noteikts:

“Pamatlīgumi un akti, ko iestādes [...] pieņēmušas pirms pievienošanās, no pievienošanās dienas ir saistoši [...] Rumānijai un piemērojami [šajā valstī] atbilstīgi minētajos Līgumos un šajā aktā paredzētajiem nosacījumiem.”

- 11 Pievienošanās akta V pielikuma 2. sadaļas “Konkurences politika” 1. un 5. punktā ir ietverti īpaši noteikumi par atbalsta shēmām un individuālo atbalstu, kas Rumānijā īstenots pirms pievienošanās Savienībai un kurus joprojām piemēro pēc minētās dienas.

Regula Nr. 659/1999

- 12 Padomes Regula (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD] 108. panta piemērošanai (OV 1999, L 83, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 2013. gada 22. jūlija Regulu (ES) Nr. 734/2013 (OV 2013, L 204, 15. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 659/1999”), 6. panta “Formāla izmeklēšanas procedūra” 1. punktā bija paredzēts:

“Lēmumā sākt formālu izmeklēšanas procedūru rezumē attiecīgus faktiskus un tiesiskus jautājumus, tajā ir Komisijas sākotnējais izvērtējums par to, vai ierosinātajam pasākumam ir atbalsta iezīmes, kā arī izklāstīti iemesli, kas liek šaubīties par tā saderību ar [iekšējo] tirgu. Lēmums aicina attiecīgo dalībvalsti un citas ieinteresētās personas iesniegt piezīmes noteiktā termiņā, kas parasti nepārsniedz vienu mēnesi. [...]”

Tiesvedības priekšvēsture un strīdīgais lēmums

- 13 Tiesvedības priekšvēsturi, kāda tā izriet no pārsūdzētā sprieduma 1.–42. punkta, var apkopot šādi.

- 14 1998. gada 2. oktobrī Rumānijas iestādes pieņēma Valdības ārkārtas rīkojumu Nr. 24/1998 (turpmāk tekstā – “VĀR 24”), ar kuru tādiem atsevišķiem ieguldītājiem nelabvēlīgos reģionos, kas bija saņēmuši pastāvīga ieguldītāja sertifikātu, piešķīra virkni fiskālu stimulu, tostarp it īpaši tādus atvieglojumus kā atbrīvojums no muitas nodokļiem un pievienotās vērtības nodokļa par mehānismiem un muitas nodokļu atmaksāšana par importētajām izejvielām, kā arī atbrīvojums no uzņēmumu ienākuma nodokļa, kas piemērojami, kamēr vien ieguldījumu zona ir atzīta par “nelabvēlīgu reģionu”.
- 15 Ar 1999. gada 25. marta lēmumu, kas piemērojams no 1999. gada 1. aprīļa, Rumānijas valdība atzina Štejas Nučetas [*Ștei Nucet*] raktuvju rajonu Bihoras [*Bihor*] (Rumānija) apgabalā par nelabvēlīgu reģionu uz desmit gadiem.
- 16 Lai izpildītu Eiropas nolīgumā paredzēto Rumānijas un Eiropas tiesiskā regulējuma pakāpeniskas saskaņošanas pienākumu, Rumānija 1999. gadā pieņēma Likumu Nr. 143/1999 par valsts atbalstu, un tas stājās spēkā 2000. gada 1. janvārī. Šajā likumā valsts atbalsts bija definēts tāpat kā Eiropas nolīguma 64. pantā un LESD 107. panta 1. punktā. Minētajā likumā arī tika noteiktas valsts atbalsta uzraudzības iestādes, kas ir kompetentas izvērtēt valsts atbalsta, ko Rumānija piešķirusi uzņēmumiem, saderīgumu, proti, *Consiliul Concurenței* (Konkurences padome, Rumānija) un *Oficiul Concurenței* (Konkurences birojs, Rumānija).
- 17 Ar 2000. gada 15. maija Lēmumu Nr. 244/2000 Konkurences padome uzskatīja, ka vairāki fiskālie stimuli, kas piešķirti saskaņā ar VĀR 24, ir uzskatāmi par valsts atbalstu un ka līdz ar to tie ir jāatceļ.
- 18 2000. gada 1. jūlijā ar Valdības ārkārtas rīkojumu Nr. 75/2000 (turpmāk tekstā – “VĀR 75”) tika grozīts VĀR 24, atstājot spēkā attiecīgos fiskālos stimulus (turpmāk tekstā kopā – “attiecīgā fiskālo stimulu sistēma”).
- 19 Konkurences padome cēla prasību *Curtea de Apel București* (Bukarestes apelācijas tiesa, Rumānija), kuras pamatojumam tā apgalvoja, ka, neraugoties uz VĀR 75 pieņemšanu, tās Lēmums Nr. 244/2000 nav izpildīts. Šī prasība 2001. gada 26. janvārī tika noraidīta, pamatojoties uz to, ka VĀR 75 esot uzskatāms par likumdošanas pasākumu un ka līdz ar to Konkurences padome nevarēja apstrīdēt tā likumību saskaņā ar Likumu Nr. 143/1999. Ar 2002. gada 19. februāra spriedumu *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstākā kasācijas tiesa, Rumānija) atstāja spēkā šo nolēmumu.
- 20 *Ioan* un *Viorel Micula*, Zviedrijas pilsoņi ar dzīvesvietu Rumānijā, ir vairākuma akcionāri *European Food and Drinks Group*, kuras darbība ir saistīta ar pārtikas un dzērienu ražošanu Štejas-Nučetas reģionā, Bihoras apgabalā. Sabiedrībai *European Food and Drinks Group* pieder *European Food SA*, *Starmill SRL*, *Multipack SRL*, *Scandic Distilleries SA*, *European Drinks SA*, *Rieni Drinks SA*, *Transilvania General Import-Export SRL* un *West Leasing International SRL*.
- 21 Pamatojoties uz pastāvīgo ieguldītāju sertifikātiem, ko *European Food* saņēma 2000. gada 1. jūnijā un *Starmill* un *Multipack* – 2002. gada 17. maijā, šīs trīs sabiedrības veica ieguldījumus Štejas-Nučetas raktuvju zonā.
- 22 2000. gada februārī sākās sarunas par Rumānijas pievienošanos Savienībai. Šajā kontekstā Savienība 2001. gada 21. novembra Kopējā nostājā konstatēja, ka Rumānijā pastāv “vairākas jau spēkā esošas, kā arī jaunas nesaderīgas atbalsta shēmas, kas nav saskaņotas ar *acquis*”, tostarp “atvieglojumi, kas paredzēti saskaņā ar [attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu]”.

- 23 2004. gada 26. augustā, precizējot, ka, “lai izpildītu Kopienas valsts atbalsta noteikumu kritērijus un arī pabeigtu sarunas [par] nodaļu Nr. 6 (Konkurences politika), valsts tiesību aktos ir jāizslēdz jebkāda valsts atbalsta forma, kas neatbilst *acquis communautaire* šajā jomā”, Rumānija atcēla visus ar attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu piešķirtos pasākumus, izņemot uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumu. Šī atcelšana stājās spēkā 2005. gada 22. februārī.
- 24 2005. gada 28. jūlijā *Ioan* un *Viorel Micula, European Food, Starmill* un *Multipack* (turpmāk tekstā – “prasītāji šķīrējtiesā”) lūdza šķīrējtiesas izveidi atbilstoši DIL 7. pantam, lai saņemtu kompensāciju par kaitējumu, kas nodarīts ar attiecīgās fiskālo stimulu sistēmas atcelšanu.
- 25 2007. gada 1. janvārī Rumānija pievienojās Savienībai.
- 26 Ar 2008. gada 24. septembra nolēmumu šķīrējtiesa atzina lūgumu izskatīt lietu šķīrējtiesā par pieņemamu.
- 27 Ar 2013. gada 11. decembra šķīrējtiesas nolēmumu (turpmāk tekstā – “šķīrējtiesas nolēmums”) šķīrējtiesa uzskatīja, ka, atceļot aplūkoto fiskālo stimulu sistēmu pirms 2009. gada 1. aprīļa, Rumānija ir aizskārusi prasītāju šķīrējtiesā tiesisko paļāvību, kuri uzskatīja, ka šie stimuli būtībā tādā pašā formā būs pieejami līdz 2009. gada 31. martam ieskaitot, tā nav rīkojusies pārskatāmi, nebrīdinot šos prasītājus savlaicīgi, un minēto prasītāju veiktajiem ieguldījumiem nav nodrošinājusi taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi DIL 2. panta 3. punkta izpratnē. Līdz ar to šķīrējtiesa piesprieda Rumānijai samaksāt prasītājiem šķīrējtiesā kompensāciju 791 882 452 Rumānijas leju (RON) (aptuveni 178 miljoni EUR) apmērā, galvenokārt ņemot vērā kaitējumu, kas šiem prasītājiem esot radies laikposmā no 2005. gada 22. februāra līdz 2009. gada 31. martam.
- 28 2014. gada 31. janvārī Komisijas dienesti informēja Rumānijas iestādes, ka šķīrējtiesas nolēmuma jebkāda īstenošana vai izpilde būtu uzskatāma par jaunu atbalstu un būtu paziņojama Komisijai.
- 29 2014. gada 20. februārī Rumānijas iestādes informēja Komisijas dienestus, ka tās ir veikušas daļēju kompensācijas maksājumu, ko šķīrējtiesa bija piespriedusi prasītājiem kā kaitējuma atlīdzību, dzēšot *European Food* nodokļu maksājumus Rumānijas iestādēm.
- 30 2014. gada 26. maijā Komisija pieņēma Lēmumu C(2014) 3192 *final*, prasot Rumānijai nekavējoties pārtraukt jebkādu rīcību, kuras rezultātā varētu notikt šķīrējtiesas nolēmuma īstenošana vai izpilde – jo šāda rīcība var būt nelikumīgs valsts atbalsts –, kamēr Komisija nav pieņēmusi galīgo lēmumu par šī pasākuma saderību ar iekšējo tirgu.
- 31 2014. gada 1. oktobrī Komisija informēja Rumāniju par lēmumu uzsākt LESD 108. panta 2. punktā paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru attiecībā uz to, ka Rumānija 2014. gada sākumā ir daļēji īstenojusi šķīrējtiesas nolēmumu, kā arī attiecībā uz jebkādu turpmāku šķīrējtiesas nolēmuma īstenošanu vai izpildi.
- 32 2015. gada 29. maijā Rumānijas iestādes pārskaitīja atlikušo summu, kas bija jāmaksā saskaņā ar šķīrējtiesas nolēmumu, un līdz ar to uzskatīja, ka tās to ir pilnībā izpildījušas.
- 33 2015. gada 30. martā Komisija pieņēma strīdīgo lēmumu. Tā 1. pantā ir paredzēts, ka kompensācijas maksājums, ko šķīrējtiesa ir piešķirusi vienotai ekonomiskai vienībai, kuru veido *Ioan* un *Viorel Micula, European Food, Starmill, Multipack, European Drinks, Rieni Drinks, Scandic Distilleries, Transilvania General Import-Export* un *West Leasing International*, ir “valsts atbalsts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Saskaņā ar šā

lēmuma 2. pantu Rumānija nedrīkst izmaksāt nekādu nesaderīgo atbalstu, kas minēts minētā lēmuma 1. pantā, un ir jāatgūst atbalsts, kas jau ir izmaksāts šajā ekonomiskajā vienībā ietilpstošajām vienībām, kā arī jebkāds atbalsts, kas izmaksāts šīm vienībām, bet nav paziņots Komisijai saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu, vai jebkurš atbalsts, kas izmaksāts pēc šī paša lēmuma pieņemšanas dienas.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 34 Ar prasības pieteikumiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti attiecīgi 2015. gada 6., 30. un 28. novembrī, *European Food, Starmill, Multipack* un *Scandic Distilleries* lietā T-624/15, *Ioan Micula* lietā T-694/15 un *Viorel Micula, European Drinks, Rieni Drinks, Transilvania General Import-Export* un *West Leasing International* lietā T-704/15 cēla prasību atbilstoši LESD 263. pantam, lūdzot atcelt strīdīgo lēmumu. Vispārējā tiesa atļāva Spānijas Karalistei un Ungārijai iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam. Atbilstoši Reglamenta 68. pantam Vispārējā tiesa šīs trīs lietas apvienoja galīgā nolēmuma taisīšanai.
- 35 Vispārējā tiesa uzskatīja, ka savas prasības pamatojumam šie prasītāji bija izvirzījuši septiņus pamatus. Pirmais pamats attiecās uz Komisijas kompetences neesamību pieņemt strīdīgo lēmumu un pilnvaru nepareizu izmantošanu, kā arī LESD 351. panta un vispārējo tiesību principu neievērošanu. Otrais pamats attiecās uz LESD 107. panta 1. punkta pārkāpumu. Trešais pamats attiecās uz tiesiskās palāvības aizsardzības principa pārkāpumu. Ceturtais pamats bija par attiecīgā pasākuma saderības ar iekšējo tirgu kļūdainu vērtējumu. Piektais pamats bija par atbalsta saņēmēju kļūdainu noteikšanu un pamatojuma trūkumu. Sestais pamats attiecās uz tiesību kļūdu saistībā ar atbalsta atgūšanu. Visbeidzot, septītais pamats attiecās uz tiesību tikt uzklašītam, LESD 108. panta 3. punkta un Regulas Nr. 659/1999 6. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 36 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa apmierināja lietā T-704/15 izvirzītā pirmā pamata pirmo daļu un lietās T-624/15 un T-694/15 izvirzītā otrā pamata pirmo daļu, kuras attiecās, pirmkārt, uz to, ka Komisijai nebija kompetences pieņemt strīdīgo lēmumu saskaņā ar LESD 108. pantu, un, otrkārt, par priekšrocības neesamību LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ko tostarp radīja kompensācijas izmaksa, jo šī priekšrocība tika piešķirta pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai. Minētā sprieduma 59.–93. punktā tā būtībā nosprieda, ka, pieņemot strīdīgo lēmumu, Komisija kompetenci, kas tai bija saskaņā ar LESD 108. pantu un Regulu Nr. 659/1999, ar atpakaļejošu spēku ir piemērojusi faktiem, kas bija radušies pirms šīs pievienošanās, un ka līdz ar to Komisija nedrīkstēja par “valsts atbalstu” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē kvalificēt attiecīgo pasākumu, proti – saskaņā ar šo lēmumu – šķirējtiesas noteikto kompensācijas maksājumu, lai atlīdzinātu kaitējumu, kas prasītājiem šķirējtiesā esot bijis nodarīts tādēļ, ka minētā valsts atcēla attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu.
- 37 Turklāt Vispārējā tiesa apmierināja lietās T-624/15 un T-694/15 izvirzītā otrā pamata otro daļu un lietā T-704/15 izvirzītā otrā pamata pirmo daļu, kuras būtībā attiecās uz kļūdu šķirējtiesas nolēmuma juridiskajā kvalifikācijā saistībā ar jēdzieniem “priekšrocība” un “atbalsts” LESD 107. panta izpratnē. Šajā ziņā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 98.–111. punktā būtībā nosprieda, ka, tā kā Savienības tiesības nav piemērojamas *ratione temporis* un tā kā Komisijai saskaņā ar LESD 108. pantu, kā arī Regulu Nr. 659/1999 nebija kompetences, strīdīgais lēmums ir prettiesisks, jo tajā – katrā ziņā attiecībā uz laikposmu pirms Savienības tiesību stāšanās spēkā Rumānijā – šīs kompensācijas piešķiršana tika kvalificēta kā “priekšrocība” un “valsts atbalsts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.

- 38 Tādējādi Vispārējā tiesa pilnībā atcēla strīdīgo lēmumu, neizvērtējot ne pārējās šo pamatu daļas, ne atlikušos pamatus.

Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

- 39 Komisija apelācijas sūdzībā lūdz Tiesu:

- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
- noraidīt pirmā pamata pirmo daļu un otrā pamata pirmo daļu, kas ir izvirzītas lietā T-704/15, kā arī otrā pamata pirmo un otro daļu, kuras ir izvirzītas lietās T-624/15 un T-694/15,
- nodot apvienotās lietas T-624/15, T-694/15 un T-704/15 Vispārējai tiesai pārējo pamatu izskatīšanai un
- atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.

- 40 *European Food, Starmill, Multipack* un *Scandic Distilleries*, kā arī *Ioan Micula* (turpmāk tekstā kopā saukti – “*European Food* u.c.”) lūdz Tiesu:

- apelācijas sūdzību noraidīt,
- primāri pakārtoti – atcelt strīdīgo lēmumu,
- sekundāri pakārtoti – nodot lietas atpakaļ Vispārējai tiesai un
- piespriest Komisijai un personām, kas iestājušās lietā, segt savus, kā arī atlīdzināt *European Food* u.c. tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedību pirmajā instancē un apelācijas instancē.

- 41 *Viorel Micula, European Drinks, Rieni Drinks, Transilvania General Import-Export* un *West Leasing* (turpmāk tekstā kopā saukti – “*Viorel Micula* u.c.”) lūdz Tiesu:

- apelācijas sūdzību noraidīt,
- primāri pakārtoti – apmierināt lietā T-704/15 pirmajā instancē izvirzīto otro pamatu un līdz ar to atcelt strīdīgo lēmumu,
- sekundāri pakārtoti – nodot lietas atpakaļ Vispārējai tiesai,
- piespriest Komisijai segt savus, kā arī atlīdzināt *Viorel Micula* u.c. tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedību pirmajā instancē un apelācijas tiesvedībā un
- piespriest Spānijas Karalistei un Ungārijai pašām segt savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedību pirmajā instancē un apelācijas tiesvedībā.

- 42 Spānijas Karalistes prasījumi Tiesai ir šādi:

- apmierināt apelācijas sūdzību, atcelt pārsūdzēto spriedumu un noraidīt pirmajā instancē celto prasību kā nepieņemamu un

- pakārtoti, apmierināt apelācijas sūdzību, atcelt pārsūdzēto spriedumu un noraidīt pirmajā instancē celto prasību kā nepamatotu.
- 43 Pretapelācijas sūdzībā Spānijas Karalistes prasījumi Tiesai ir šādi:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu,
 - noraidīt kā nepieņemamu prasību pirmajā instancē un
 - piespriest *European Food* u.c., kā arī *Viorel Micula* u.c. atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 44 Komisija lūdz apmierināt pretapelācijas sūdzību.
- 45 *European Food* u.c., kā arī *Viorel Micula* u.c. lūdz noraidīt pretapelācijas sūdzību un piespriest, pirmkārt, Spānijas Karalistei, Komisijai un personām, kas iestājušās lietā, segt savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar pretapelācijas sūdzību, kā arī, otrkārt, piespriest Spānijas Karalistei atlīdzināt *European Food* u.c. un *Viorel Micula* u.c. tiesāšanās izdevumus saistībā ar šo apelācijas sūdzību.
- 46 Ar attiecīgi 2019. gada 25. novembra un 5. decembra vēstulēm Polijas Republika un Latvijas Republika lūdza atļauju iestāties lietā saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta pirmo daļu Komisijas prasījumu atbalstam.
- 47 Attiecīgi ar Tiesas priekšsēdētāja 2020. gada 6. un 9. janvāra lēmumiem Polijas Republikai un Latvijas Republikai tika atļauts iestāties lietā, taču pēdējai minētajai – tikai saskaņā ar Tiesas Reglamenta 129. panta 4. punktu, lai sniegtu savus apsvērumus tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai, ja tā notiks, jo šis dalībvalsts pieteikums par iestāšanos lietā tika iesniegts pēc šī reglamenta 190. panta 2. punktā noteiktā termiņa beigām.
- 48 Ar 2020. gada 17. marta vēstulēm *European Food* u.c. un *Viorel Micula* u.c. lūdza Tiesu no šīs tiesvedības izslēgt tās dalībnieci Spānijas Karalisti un līdz ar to noraidīt šīs dalībvalsts iesniegto atbildes rakstu uz apelācijas sūdzību. Šī lūguma pamatojumam minētie lietas dalībnieki norāda, ka Spānijas Karalistei kā dalībvalstij, protams, nebija jāpierāda interese iestāties tiesvedībā Vispārējā tiesā, pamatojoties uz Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta pirmo daļu. Tomēr saskaņā ar Tiesas Reglamenta 172. pantu ikvienam lietas dalībniekam Vispārējā tiesā, tostarp dalībvalstij, lai tie iegūtu lietas dalībnieka apelācijas tiesvedībā statusu, ir jāpierāda interese šīs apelācijas sūdzības apmierināšanā vai noraidīšanā. Šis nosacījums, kas tika ieviests, pārstrādājot minēto reglamentu 2012. gadā, esot jāpiemēro arī dalībvalstīm.
- 49 Ar 2020. gada 29. marta vēstulēm Tiesas kanceleja pēc lēmuma, ko Tiesas priekšsēdētājs pieņēma, uzklaušot tiesnesi referentu un ģenerālvokātu, informēja šos lietas dalībniekus par viņu lūguma noraidīšanu, pamatojoties uz to, ka, tā kā Spānijas Karalistei kā dalībvalstij bija atļauts iestāties lietā pirmajā instancē saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta pirmo daļu, tā automātiski ir arī lietas dalībniece apelācijas instancē.
- 50 Ar 2020. gada 16. decembra vēstuli Vācijas Federatīvā Republika lūdza atļauju iestāties lietā saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. panta pirmo daļu Komisijas prasījumu atbalstam.

- 51 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2021. gada 12. janvāra lēmumu šai dalībvalstij tika atļauts iestāties lietā saskaņā ar Tiesas Reglamenta 129. panta 4. punktu, lai sniegtu savus apsvērumus tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklaušanās, ja tā notiks, jo šis dalībvalsts pieteikums par iestāšanos lietā tika iesniegts pēc šī reglamenta 190. panta 2. punktā noteiktā termiņa beigām.

Par pieteikumu atkārtoti sākt mutvārdu procesu

- 52 Ar dokumentiem, kas Tiesas kancelejā iesniegti 2021. gada 12. un 14. jūlijā, *European Food* u.c., kā arī *Viorel Micula* u.c. lūdza atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu. Sava lūguma pamatojumam tie būtībā norāda, ka nepiekrīt ģenerālvokāta secinājumiem divos aspektos.
- 53 Pirmkārt, ģenerālvokāts secinājumu 138. punktā esot kļūdaini novērtējis ietekmi, kāda uz atbildi, kas sniedzama uz lietās T-624/15 un T-694/15 izvirzītā otrā pamata pirmo daļu, esot tiesību kļūdai, kuru, viņaprāt, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, nosprieždama, ka pretrunā DIL apgalvotais valsts atbalsts tika piešķirts attiecīgās fiskālo stimulu sistēmas atcelšanas datumā. Protams, šī tiesību kļūda pamatojot pārsūdzētā sprieduma atcelšanu, jo tiesības saņemt šo atbalstu izrietot nevis no šīs sistēmas atcelšanas, bet gan no šķirējtiesas nolēmuma, kas tika pasludināts pēc Rumānijas pievienošanās Savienībai. Tomēr pretēji tam, ko ierosina ģenerālvokāts, šī otrā pamata pirmā daļa būtu jāapmierina, jo tajā Komisijai tiek pārņemts, ka tā strīdīgajā lēmumā ir uzskatījusi, ka attiecīgais valsts atbalsts izrietēja nevis no šķirējtiesas nolēmuma, bet no paša ar šo nolēmumu piešķirtās kompensācijas maksājuma, lai gan uz šā pamata piešķirtās summas maksājums nesniedz nekādas papildu priekšrocības salīdzinājumā ar minēto nolēmumu. Attiecīgā valsts atbalsta pasākuma precīza identificēšana arī esot noteicošs jautājums, kas apskatīts saistībā ar otro pamatu lietā T-704/15, līdz ar to, ja Tiesa atbalstītu ģenerālvokāta secinājumus sniegto argumentāciju, tai šis jautājums būtu jānodod atpakaļ izskatīšanai Vispārējai tiesai.
- 54 Otrkārt, ģenerālvokāts secinājumu 135. punktā esot kļūdaini uzskatījis, ka jebkurš pasākums, kas veikts pēc šķirējtiesas nolēmuma pasludināšanas, Rumānijai to izpildot, var būt valsts atbalsts. Proti, vienīgi šī nolēmuma rezultātā varētu tikt piešķirts šāds atbalsts, jo saskaņā ar *ICSID* konvencijas 53. pantu Rumānijas pienākums izmaksāt kompensāciju izrietot no minētā nolēmuma, un neesot nepieciešams, lai Rumānijas iestādes veiktu papildu administratīvas vai tiesas procedūras. Pat šķirējtiesas nolēmuma atzīšanas procedūra esot vienkārša administratīva formalitāte tikai tad, ja šī valsts nepilda šo nolēmumu.
- 55 Šajā ziņā jāatgādina, pirmkārt, ka Eiropas Savienības Tiesas statūtos un Tiesas Reglamentā lietas dalībniekiem nav paredzēta iespēja iesniegt apsvērumus par ģenerālvokāta sniegtajiem secinājumiem (spriedums, 2021. gada 15. jūlijs, Komisija/Polija (Disciplinārie pasākumi pret tiesnešiem), C-791/19, EU:C:2021:596, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 56 Otrkārt, saskaņā ar LESD 252. panta otro daļu ģenerālvokāta pienākums ir, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, atklātā tiesas sēdē izteikt pamatotus secinājumus par lietām, kurās atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtiem ir vajadzīga viņa iesaistīšanās. Tiesai nav saistoši nedz šie secinājumi, nedz pamatojums, ar kādu ģenerālvokāts tos izdara. Tādējādi viena lietas dalībnieka nepieņemšana ģenerālvokāta secinājumiem, lai kādi arī būtu viņa šajos secinājumos aplūkoti jautājumi, pati par sevi nevar būt iemesls, kas pamatotu tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu (spriedums, 2021. gada 15. jūlijs, Komisija/Polija (Disciplinārie pasākumi pret tiesnešiem), C-791/19, EU:C:2021:596, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 57 Tomēr Tiesa jebkurā brīdī pēc ģenerālvokāta uzklaušanās saskaņā ar tās Reglamenta 83. pantu var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai ja kāds lietas dalībnieks pēc šīs daļas pabeigšanas ir iesniedzis jaunu faktu, kam var būt izšķiroša ietekme uz Tiesas nolēmumu.
- 58 Šajā gadījumā Tiesa, uzklaujusi ģenerālvokātu, tomēr uzskata, ka tai tiesvedības rakstveida daļas beigās un pēc tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklaušanai ir visa vajadzīgā informācija, lai pieņemtu nolēmumu šajā lietā. Turklāt tā norāda, ka *European Food* u.c., kā arī *Viorel Micula* u.c. iesniegtie lūgumi atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu neatklāj nevienu jaunu faktu, kas varētu ietekmēt nolēmumu, kas tai jāpieņem minētajā lietā.
- 59 Šādos apstākļos nav jāizdod rīkojums par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu.

Par apelācijas sūdzību

- 60 Savas apelācijas sūdzības pamatojumam Komisija, kuru atbalsta Spānijas Karaliste un personas, kas iestājušās lietā, izvirza trīs pamatus.
- 61 Ar pirmo pamatu, kuram ir divas daļas, tā apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, nosprieždama, ka Komisijai nebija kompetences pieņemt strīdīgo lēmumu. Šī kā galvenā pamata pirmā daļa, kas ir izvirzīta primāri, attiecas uz to, ka Vispārējā tiesa nav ievērojusi LESD 108. pantu, savukārt minētā pamata otrā daļa, kas izvirzīta pakārtoti, attiecas uz Pievienošanās akta V pielikuma 2. nodaļas pārkāpumu.
- 62 Ar otro pamatu, kuram ir divas daļas, tā apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, nosprieždama, ka Savienības tiesības nav piemērojamas ar šķirējtiesas nolēmumu piešķirtajai kompensācijai. Šī pamata pirmā daļa, kas ir izvirzīta primāri, attiecas uz to, ka Vispārējā tiesa esot pārkāpusi Pievienošanās akta 2. pantu un Savienības tiesību piemērošanas *ratione temporis* noteikumus, savukārt minētā pamata otrā daļa, kas izvirzīta pakārtoti, attiecas uz Eiropas nolīguma pārkāpumu.
- 63 Ar trešo pamatu Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir kļūdaini interpretējusi priekšrocības jēdzienu un nav pārbaudījusi visus strīdīgā lēmuma motīvus, uzskatīdama, ka attiecīgā kompensācija nav šāda priekšrocība.
- 64 Vispirms ir kopīgi jāizvērtē pirmā pamata pirmā daļa un otrais pamats.

Par pieņemamību

Lietas dalībnieku argumenti

- 65 *European Food* u.c., kā arī *Viorel Micula* u.c. apgalvo, ka tostarp pirmā pamata pirmajā daļā un otrā pamata abās daļās izklāstītā argumentācija ir nepieņemama vai pat neefektīva vairāku iemeslu dēļ.
- 66 Pirmkārt, datuma, kurā attiecīgais valsts atbalsts tika piešķirts, noteikšana, kas būtībā ir pirmā un otrā pamata pirmo daļu priekšmets, esot fakta konstatācija. Līdz ar to par to nevarot iesniegt apelācijas sūdzību. Proti, Vispārējā tiesa esot pati neatkarīgi konstatējusi, ka šķirējtiesas

noņēmuma mērķis bija kompensēt prasītājiem šķirējtiesā kaitējumu par notikumu pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai, proti, to, ka šī valsts, pārkāpjot DIL, atcēla attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu, un ka šis nolēmums pēc minētās pievienošanās neradīja nekādas sekas. Tādējādi, tā kā Vispārējā tiesa faktiski ir konstatējusi, ka kompensācijas izmaksa ir tikai agrāk radušos tiesību īstenošana, šī samaksa nevarot būt priekšrocība, uz kuru attiecas LESD 107. panta 1. punkts, ar ko pietiekot, lai pamatotu strīdīgā lēmuma atcelšanu.

- 67 Turklāt *European Food* u.c. uzskata, ka Komisijas argumentācija attiecībā uz datumu, kurā attiecīgais valsts atbalsts tika piešķirts, nav pietiekami precīza. It īpaši apelācijas sūdzībā neesot precizētas pārsūdzētā sprieduma pamatojuma daļas, kurās esot pieļauta tiesību kļūda. Tajā arī neesot norādīts, kādā mērā šajā spriedumā tikusi kļūdaini interpretēta vai piemērota Tiesas judikatūra, nedz arī norādīti fakti, kas, iespējams, ir kļūdaini kvalificēti.
- 68 Otrkārt, tā kā strīdīgajā lēmumā identificēto valsts atbalstu veido nevis tiesības uz attiecīgo kompensāciju, nedz pat šķirējtiesas nolēmums, bet gan šis kompensācijas maksājums labu laiku pēc Rumānijas pievienošanās Savienībai, argumenti, ar kuriem Komisija it īpaši sava otrā pamata otrās daļas atbalstam apgalvo, ka tās kompetencē ir izvērtēt pasākumu, kas var būt valsts atbalsts, kurš piešķirts pirms šīs pievienošanās, esot jānoraida kā neefektīvi. Tas pats attiecoties uz argumentāciju, ar kuru Komisija sava pirmā pamata pirmās daļas atbalstam apgalvo, ka attiecīgais valsts atbalsts izriet no šī nolēmuma pārveidošanas par izpildu dokumentu vai no minētā nolēmuma pasludināšanas. Šo argumentu pieņemšana nozīmētu, ka Komisija šajā lēmumā ir kļūdaini konstatējusi, ka minētais atbalsts ir piešķirts, izmaksājot kompensāciju. Tomēr jebkāds Komisijas mēģinājums *ex post* grozīt vai papildināt minētā lēmuma pamatojumu neesot pieņemams.
- 69 Treškārt, argumentācija, ar kuru Komisija sava otrā pamata otrās daļas pamatojumam atsauca uz Eiropas nolīguma pārkāpumu, esot jānoraida kā nepieņemama vai neefektīva. Pirmkārt, ar šo argumentāciju Komisija noteikti atzīstot, ka Vispārējā tiesa ir pamatoti uzskatījusi, ka šajā gadījumā jebkāda iespējamā valsts atbalsta piešķiršana būtu notikusi – šajā gadījumā – pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai, kas esot pretrunā strīdīgā lēmuma tekstam. Otrkārt, tā kā šis lēmums tika pieņemts, pamatojoties uz LESD 107. un 108. pantu, Komisija šīs apelācijas tiesvedības stadijā nevarot balstīties uz Eiropas nolīgumu. Proti, Savienības tiesa nevar aizstāt minētajā lēmumā noteikto juridisko pamatu ar citu juridisko pamatu.
- 70 Komisija uzskata, ka pirmā pamata pirmā daļa un otrā pamata abas daļas ir pieņemamas.

Tiesas vērtējums

- 71 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka no LESD 256. panta 1. punkta un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas izriet, ka apelācijas sūdzība attiecas tikai uz tiesību jautājumiem un ka tikai Vispārējās tiesas kompetencē ir konstatēt un izvērtēt atbilstošos faktus un pierādījumus. Faktu un pierādījumu vērtējums tāpat, izņemot to sagrozīšanas gadījumus, nav tiesību jautājums, kurš pats par sevi būtu jāizvērtē Tiesai apelācijas tiesvedībā (spriedums, 2021. gada 2. marts, Komisija/Itālija u.c., C-425/19 P, EU:C:2021:154, 52. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 72 Turpretim, ja Vispārējā tiesa ir konstatējusi vai novērtējusi faktus, Tiesas kompetencē ir veikt pārbaudi, ciktāl Vispārējā tiesa ir kvalificējusi šo faktu juridisko dabu un ir noteikusi no tiem izrietošas tiesiskās sekas. Tiesas pārbaudes pilnvaras attiecas tostarp uz jautājumu par to, vai

Vispārējā tiesa, izvērtējot faktus un pierādījumus, ir piemērojusi pareizus juridiskos kritērijus (spriedums, 2021. gada 2. marts, Komisija/Itālija u.c., C-425/19 P, EU:C:2021:154, 53. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 73 Šajā lietā ar pirmā un otrā pamata pirmajām daļām tiek izvirzīts jautājums par to, vai gadījumā, kad ar šķīrējtiesas nolēmumu, kā tas ir šajā lietā, ir piespriesta kompensācija par kaitējumu, kas, iespējams, radies, atceļot fiskālo stimulu sistēmu, tādējādi pārkāpjot DIL, dienā, kad šī kompensācija faktiski tika izmaksāta saskaņā ar šo nolēmumu, ir ticis “piešķirts” valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, kā apgalvo Komisija, jo tiesības uz kompensāciju galīgi radās dienā, kad šis nolēmums kļuva izpildāms saskaņā ar valsts tiesību aktiem, vai dienā, kad tika atcelta minētā sistēma, kā apgalvo *European Food* u.c. un *Viorel Micula* u.c., pamatojoties uz to – kā Vispārējā tiesa atzina pārsūdzētajā spriedumā –, ka tiesības uz kompensāciju ir radušās šajā pēdējā minētajā datumā.
- 74 Šāds jautājums acīmredzami ir tiesību jautājums, jo tas nozīmē vajadzību noteikt datumu, kurā atbalsts ir ticis “piešķirts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, un ir jāpārbauda, vai Vispārējā tiesa ir pareizi interpretējusi un piemērojusi LESD 107. panta 1. punktu, kā arī juridiski pareizi kvalificējusi faktus, lai noteiktu datumu, kurā atbalsts ir ticis “piešķirts” šīs tiesību normas izpratnē.
- 75 Turklāt, runājot par apgalvojumu, ka Komisija šajā ziņā ir izvirzījusi neprecīzu argumentāciju, ir jāatgādina, ka no LESD 256. panta 1. punkta otrās daļas, Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas un Tiesas Reglamenta 168. panta 1. punkta d) apakšpunkta izriet, ka apelācijas sūdzībā ir precīzi jānorāda sprieduma, kura atcelšana tiek pieprasīta, apstrīdētās daļas, kā arī juridiskie argumenti, kas konkrēti izvirzīti apelācijas sūdzības pamatošanai, pretējā gadījumā apelācijas sūdzība vai attiecīgais pamats ir nepieņemami (spriedums, 2021. gada 2. marts, Komisija/Itālija u.c., C-425/19 P, EU:C:2021:154, 55. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 76 Šajā gadījumā pietiek norādīt, ka Komisija savā apelācijas sūdzībā ir precizējusi, ka tā savā pirmajā un otrajā pamatā apstrīd pārsūdzētā sprieduma 66.–80. un 83.–88. punktu, un ka šajā nolūkā tā ir sniegusi skaidru un detalizētu argumentāciju, izklāstot iemeslus, kuru dēļ, pēc tās domām, minētajos punktos ir pieļautas tiesību kļūdas.
- 77 Otrkārt, attiecībā uz iebildumu, ka Komisija ar apelācijas sūdzību esot mēģinājusi grozīt vai papildināt strīdīgo lēmumu attiecībā uz tajā aplūkotā valsts atbalsta raksturu, ir jāatgādina, ka saskaņā ar šī sprieduma 75. punktā minēto Tiesas judikatūru apelācijas sūdzības pamatam, lai tas būtu pieņemams, ir jābūt vērstam uz to, lai panāktu nevis pirmajā instancē strīdīgā lēmuma atcelšanu, bet gan Vispārējās tiesas sprieduma atcelšanu, minētajā pamatā ietverot argumentāciju, kas precīzi identificē minētajā spriedumā pieļauto tiesību kļūdu. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt apelācijas sūdzību, izvirzot pamatus, kuri ir radušies no paša pārsūdzētā sprieduma un kuru mērķis ir kritizēt tā pamatotību no tiesību viedokļa (spriedums, 2021. gada 4. marts, Komisija/*Fútbol Club Barcelona*, C-362/19 P, EU:C:2021:169, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 78 Šajā gadījumā, kā izriet no šī sprieduma 73. punkta, Komisija savā apelācijas sūdzībā, it īpaši ar pirmo un otro pamatu, kas ir aplūkoti to pirmajās daļās, vēlas apšaubīt iemeslus, kuru dēļ Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā ir uzskatījusi, ka strīdīgajā lēmumā minētais valsts

atbalsts tika piešķirts brīdī, kad Rumānija, it kā pārkāpjot DIL, atcēla attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu pirms šīs valsts pievienošanās Savienībai, kā rezultātā minētās iestādes kompetencē neietilpa atbilstoši LESD 108. pantam pieņemt šo lēmumu.

- 79 Šāda argumentācija, kas attiecas uz šī sprieduma pamatojumu, apelācijas stadijā ir pieņemama neatkarīgi no strīdīgā lēmuma pamatojuma un it īpaši pasākuma, kuru Komisija šajā lēmumā ir uzskatījusi par “valsts atbalstu” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, precīzām robežām.
- 80 Savukārt šai ziņā ir jāuzsver, ka, tā kā Tiesas kompetencē apelācijas ietvaros ir tikai izvērtēt juridisko risinājumu, kas sniegts par tiesvedībā pirmajā instancē apspriestajiem pamatiem (spriedums, 2021. gada 4. marts, Komisija/*Fútbol Club Barcelona*, C-362/19 P, EU:C:2021:169, 47. punkts un tajā minētā judikatūra), Tiesa šīs apelācijas sūdzības ietvaros nevar lemt par pamatiem un argumentiem, kurus Vispārējā tiesa nav pārbaudījusi, it īpaši par to, vai apstrīdētais pasākums pēc būtības ir “valsts atbalsts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.
- 81 Visbeidzot, treškārt, arguments par Eiropas nolīguma pārkāpumu, kas ir otrā pamata otrās daļas priekšmets, saskaņā ar šī sprieduma 77. punktā atgādināto judikatūru ir jāuzskata par pieņemamu. Ar to Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 87. punktā ir pieļāvusi tiesību kļūdu, jo tā, pārkāpjot LESD 267. un 344. pantu, ir noraidījusi 2018. gada 6. marta sprieduma *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158) piemērojamību šai lietā ar pamatojumu, ka šķirējtiesai neesot jāpiemēro Savienības tiesības tajā izskatāmajiem faktiem, kas bija radušies pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai. Šajā ziņā nav nozīmes tam, ka šie argumenti attiecīgā gadījumā nav saistīti ar Komisijas konstatējumiem strīdīgajā lēmumā, jo tie, kā atgādināts šī sprieduma 77. punktā, nav apelācijas sūdzības priekšmets.
- 82 Līdz ar to pirmā pamata pirmā daļa un otrā pamata abas daļas ir pieņemamas.

Par lietas būtību

Lietas dalībnieku argumenti

– Par pirmā apelācijas sūdzības pamata pirmo daļu

- 83 Ar pirmā pamata pirmo daļu Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 68.–80. un 86. punktā kļūdaini ir uzskatījusi, ka ar šķirējtiesas nolēmumu piešķirtās tiesības uz kompensāciju prasītājiem šķirējtiesā tika piešķirtas 2005. gada 22. februārī, proti, pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai, kad šī valsts atcēla attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu, un ka līdz ar to šīs sistēmas atcelšana ir uzskatāma par attiecīgo valsts atbalsta pasākumu, bet šo atbalstu veido minētās kompensācijas izmaksa pēc Rumānijas pievienošanās.
- 84 No tā izrietot, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, nepareizi interpretējot un piemērojot Tiesas judikatūru attiecībā uz datumu, kurā valsts atbalsts ir piešķirts, lai īstenotu tai LESD 108. pantā paredzēto kompetenci. No šīs kļūdas izrietot cita tiesību kļūda, ko veido nepareiza faktu juridiskā kvalifikācija attiecībā uz pasākumu, ar kuru Rumānija ir piešķirusi apgalvoto valsts atbalstu.

- 85 Tas, vai Komisijas kompetencē ietilpa pieņemt strīdīgo lēmumu saskaņā ar LESD 108. pantu, esot atkarīgs no datuma, kurā Rumānija veica pasākumu, kas varētu būt valsts atbalsts. Šajā ziņā no Tiesas judikatūras, kas ietverta 2013. gada 21. marta spriedumā *Magdeburger Mühlenwerke* (C-129/12, EU:C:2013:200, 40. un 41. punkts), izrietot, ka valsts atbalsta kvalifikācijas juridiskais kritērijs ir juridiska dokumenta esamība, pamatojoties uz kuru var tikt lūgta atbalsta tūlītēja izmaksa.
- 86 Šajā gadījumā prasītāji šķīrējtiesā esot ieguvuši tiesības uz attiecīgo kompensāciju tikai tad, kad šķīrējtiesas nolēmums kļuva izpildāms saskaņā ar valsts tiesībām. Proti, beznosacījuma tiesības uz kompensācijas izmaksu attiecīgās fiskālo stimulu sistēmas atcelšanas dēļ izrietot no minētā nolēmuma, papildus ņemot vērā valsts tiesību normas, atbilstoši kurām Rumānijai tas ir jāizpilda. Līdz ar to strīdīgajā lēmumā tas, ka Rumānija – vienalga, labprātīgi vai piespiedu kārtā – ir izmaksājusi šo kompensāciju, bija pamatoti kvalificēts par valsts atbalstu. Tā kā šis valsts atbalsts tika piešķirts pēc Rumānijas pievienošanās Savienībai, Komisijas kompetencē tātad esot bijis pieņemt šo lēmumu.
- 87 Katrā ziņā esot jāņem vērā nepieciešamība nodrošināt, lai Eiropas nolīguma 64. panta 1. punkta iii) apakšpunktā un LESD 107. panta 1. punktā paredzētais valsts atbalsta aizliegums netiktu apiets, izmantojot šķīrējtiesas klauzulu, kas ietverta dalībvalstīm saistošajā DIL. Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā šo kontekstu neesot ņēmusi vērā.
- 88 *European Food* u.c., kā arī *VioREL Micula* u.c. uzskata, ka Vispārējā tiesa no Tiesas judikatūras izrietošos principus attiecībā uz valsts atbalsta piešķiršanas datumu ir piemērojusi pareizi.
- 89 Proti, no 2013. gada 21. marta sprieduma *Magdeburger Mühlenwerke* (C-129/12, EU:C:2013:200, 40. un 41. punkts) izrietot, ka valsts atbalsts ir jāuzskata par piešķirtu datumā, kad saņēmējam saskaņā ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu ir radušās tiesības to saņemt. Attiecībā uz kaitējuma kompensāciju esot jāuzskata, ka tiesības uz to rodas brīdī, kad iestāties notikums, kas rada šo kaitējumu, jo jebkurš vēlāks notikums ir papildu notikums un negroza tiesību, kuras ir jau radušās dienā, kad iestāties notikums, kas radījis kaitējumu, raksturu vai apmēru.
- 90 Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 75. punktā esot pamatoti nospriedusi, ka tiesības uz kompensāciju, kas apstiprinātas ar šķīrējtiesas nolēmumu, radās 2005. gada 22. februārī, kad Rumānija, pārkāpjot DIL, atcēla attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu, un ka līdz ar to Komisijas kompetencē neietilpa pieņemt strīdīgo lēmumu saskaņā ar LESD 108. pantu. Šādi rīkodamās, Vispārējā tiesa esot pamatoti uzskatījusi, ka Komisija ir kļūdaini secinājusi, ka apgalvotais valsts atbalsts tika piešķirts, samaksājot ar šķīrējtiesas nolēmumu noteikto kompensāciju.
- 91 Konkrēti, datumam, kurā šķīrējtiesas nolēmums tika iekļauts valsts tiesību sistēmā, neesot nozīmes. Proti, šis nolēmums neesot radījis tiesības, kuras nav bijušas pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai, jo ar nolēmumu – neatkarīgi no tā, vai to pasludinājusi tiesa vai šķīrējtiesa, – tiekot piešķirta kompensācija par kaitējumu, kas nodarīts ar prettiesisku aktu, kuram ir nevis konstitutīvs, bet gan deklaratīvs raksturs attiecībā uz tiesībām un pienākumiem, kas jau bija radušies šīs prettiesiskās darbības veikšanas brīdī. Turklāt saskaņā ar *ICSID* konvencijas 54. pantu Rumānijai esot pienākums atzīt un izpildīt šķīrējtiesas nolēmumu neatkarīgi no šī nolēmuma statusa Rumānijas procesuālajās tiesībās.

- 92 Tādējādi Vispārējā tiesa esot pamatoti uzskatījusi, ka šķirējtiesas nolēmuma īstenošana ir tikai tādu tiesību izpilde, kas jau bija radušās 2005. gada 22. februārī, jo ne šis nolēmums vai tā reģistrācija Rumānijā, ne tā vēlāka izpilde Rumānijā nedod prasītājiem šķirējtiesā nekādas papildu priekšrocības salīdzinājumā ar tiesībām, kuras viņiem jau bija šajā datumā.
- 93 Turklāt prasītājiem šķirējtiesā tiesības saņemt kompensāciju, kuras samaksa strīdīgajā lēmumā ir kvalificēta kā valsts atbalsts, esot radījusi nevis attiecīgās fiskālo stimulu sistēmas atcelšana, bet gan tas, ka Rumānija ir pārkāpusi DIL. Šķirējtiesa tādējādi esot varējusi galīgi noteikt Rumānijas atbildību šī pārkāpuma dēļ pirms šis valsts pievienošanās Savienībai. Nedz šķirējtiesas nolēmumam, nedz konkrētas piešķirtās kompensācijas summas aprēķināšanai tādēļ neesot nozīmes, nosakot datumu, kurā valsts atbalsta saņēmējiem ir radušās tiesības to saņemt.

– Par otro pamatu

- 94 Ar otrā pamata pirmo daļu Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 66., 67. un 80.–88. punktā nospriežot, ka Savienības tiesības nebija *ratione temporis* piemērojamas ar šķirējtiesas nolēmumu piešķirtajai kompensācijai, pamatojoties uz to, ka visi notikumi, kas bija šīs kompensācijas rašanās pamatā, ir norisinājušies pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai, ir pārkāpusi Pievienošanās akta 2. pantu, skatot to kopā ar Tiesas judikatūru, kura izriet tostarp no 2013. gada 12. septembra sprieduma *Kuso* (C-614/11, EU:C:2013:544, 25. punkts) un atbilstoši kurai Savienības tiesības ir piemērojamas tādas situācijas vēlākām sekām, kas radusies iepriekšējās tiesību normas pastāvēšanas laikā. Konkrētāk, sākot no jaunas dalībvalsts pievienošanās dienas, Savienības tiesības esot piemērojamas visām pastāvošajām situācijām.
- 95 Tā kā šajā gadījumā šķirējtiesas process datumā, kad Rumānija pievienojās Savienībai, vēl nebija noslēdzies, šķirējtiesas nolēmuma pieņemšanas process šajā datumā bija pastāvoša situācija. Turklāt saskaņā ar šīs tiesas konstatējumiem prasītājiem šķirējtiesā laikposmā no 2005. līdz 2011. gadam esot radies pakāpenisks kaitējums, kuru tie lūdz kompensēt.
- 96 No tā izrietot, ka šķirējtiesas nolēmuma pasludināšanas rezultātā tika piemērotas Savienības tiesības, jo ar to tika radītas tiesības, kas nepastāvēja pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai, un tajā, veicot sarežģītu ekonomisko novērtējumu, tika noteikts kompensācijas apmērs. Tādējādi šī nolēmuma sekas esot tādas situācijas vēlākas sekas, kas radusies pirms šīs pievienošanās. Līdz ar to minēto nolēmumu nevar uzskatīt par tādu tiesību atzīšanu, kas bija radušās datumā, kad Rumānija atcēla attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu.
- 97 Gluži pretēji, šīs sistēmas atcelšana un šķirējtiesas nolēmums esot divi dažādi juridiski instrumenti, no kuriem pirmais garantē Eiropas nolīguma 64. panta 1. punkta iii) apakšpunkta ievērošanu, bet otrais – piešķir kompensāciju, jo ir atcelta valsts atbalsta shēma, kas nav saderīga ar šo tiesību normu. Šī situācija esot pielīdzināma tai, kas tika aplūkota lietā, kurā tika pasludināts 2004. gada 29. jūnija spriedums Komisija/Padome (C-110/02, EU:C:2004:395), kur Tiesa nosprieda, ka Savienības tiesībās ir aizliegts Komisijas lēmumu, ar ko valsts atbalsts ir atzīts par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, apiet, izmantojot otru tiesību aktu, ar kuru ir piešķirta kompensācija, lai atbalsta saņēmējiem kompensētu summas, kas tiem jāatmaksā saskaņā ar šo lēmumu.
- 98 Ar otrā pamata otro daļu Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa katrā ziņā, nospriežot, ka Savienības tiesības *ratione temporis* nav piemērojamas kompensācijai, kura piešķirta ar šķirējtiesas nolēmumu, ir pārkāpusi Eiropas nolīgumu, jo šis nolīgums, kas ietilpst Savienības tiesībās, bija

piemērojams visiem faktiem pirms pievienošanās, kuri bija pamats šai kompensācijai. Šī nolīguma 64. panta 1. punkta iii) apakšpunktā Rumānijai esot aizliegts piešķirt neatļautu valsts atbalstu laikposmā pirms tās pievienošanās Savienībai.

- 99 Šis kļūdas dēļ Vispārējā tiesa esot pieļāvusi vēl vienu tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 87. punktā nospriežot, ka attiecīgā situācija šajā lietā šī iemesla dēļ atšķiras no tās, par kuru tika pasludināts 2018. gada 6. marta spriedums *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158). Šķīrējtiesa pati esot atzinusi, ka uz Eiropas nolīgumu attiecas tiesības, kas tai bija jāpiemēro tajā izskatāmajā lietā. Tātad šī lieta esot strīds privātā šķīrējtiesā, kas aizstāj Savienības tiesu sistēmu strīdu izšķiršanai Savienības tiesību jomā. Līdz ar to Vispārējā tiesa esot pārkāpusi LESD 267. un 344. pantu.
- 100 *European Food* u.c., kā arī *Viorel Micula* u.c. apgalvo, ka otrā pamata pirmā daļa pilnībā ir balstīta uz kļūdainu apgalvojumu, ka tiesības uz kompensāciju, kas radušās DIL pārkāpuma dēļ, rada sekas nākotnē pēc Rumānijas pievienošanās Savienībai.
- 101 No Tiesas judikatūras, it īpaši no 1999. gada 15. jūnija sprieduma *Andersson un Wåkerås-Andersson* (C-321/97, EU:C:1999:307, 31. punkts), kā arī 2006. gada 10. janvāra sprieduma *Ynos* (C-302/04, EU:C:2006:9, 36. punkts) izrietot, ka Savienības tiesības, it īpaši LESD 107. un 108. pants, nav piemērojamas atbalsta pasākumiem, kas īstenoti pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai. Proti, ierobežotie apstākļi, kādos Komisija var izvērtēt šādus atbalsta pasākumus, izrietot no atbilstošajiem pievienošanās aktiem, nevis no kāda Savienības tiesību vispārējā principa.
- 102 Taču šajā gadījumā ar šķīrējtiesas nolēmumu neesot radītas tiesības, kas nepastāvēja pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai, bet gan tas esot jāsaprot kā atzinums, ka ir pārkāptas tiesības, kas pastāvēja jau pirms šīs pievienošanās. Kompensācijas samaksa arī neesot radījusi sekas nākotnē, bet esot tikai to tiesību uz kompensāciju izpilde, kuras šķīrējtiesas nolēmumā tikušas vienīgi apstiprinātas un izteiktas skaitliski.
- 103 Attiecīgās tiesības uz kompensāciju esot radušās Rumānijas izdarītā DIL pārkāpuma dēļ, jo tā pirms pievienošanās Savienībai atcēla attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu. Tādējādi visi fakti, kas nepieciešami, lai konstatētu Rumānijas atbildību, esot radušies pirms pievienošanās. Šajā ziņā neesot nozīmes tam, ka kaitējuma apmēra aprēķinam bija nepieciešama sarežģīta ekonomiska analīze.
- 104 Tātad DIL pārkāpums un kompensācijas piešķiršana neesot divi dažādi juridiskie instrumenti. Līdz ar to nevarot konstatēt nekādu analogiju ar lietu, kurā tika pasludināts 2004. gada 29. jūnija spriedums *Komisija/Padome* (C-110/02, EU:C:2004:395), kurā attiecīgā dalībvalsts, pirmkārt, bija paredzējusi atbalsta shēmu – kas tika atcelta pēc Komisijas lēmuma, ar kuru tā bija atzīta par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, – un ar kuru šai dalībvalstij tika uzlikts pienākums atgūt saskaņā ar minēto shēmu piešķirto individuālo atbalstu, un, otrkārt, tā bija paredzējusi šī individuālā atbalsta saņēmējiem jaunu atbalstu tādā pašā apmērā, lai novērstu tiem attiecīgo summu atmaksāšanas radītās sekas. Savukārt ar šķīrējtiesas nolēmumu piešķirtās kompensācijas mērķis esot atlīdzināt kaitējumu, kas nodarīts DIL pārkāpuma dēļ. Turklāt šis nolēmums, tā kā to ir pieņēmusi neatkarīga šķīrējtiesa, neesot Rumānijas valstij piedēvējams akts.

- 105 Katrā ziņā Komisijas kompetencē neesot prasīt šķirējtiesas nolēmumā piešķirtās kompensācijas atgūšanu, ciktāl tās mērķis ir atlīdzināt kaitējumu, kas nodarīts pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai. Proti, ja attiecīgā fiskālo stimulu sistēma nebūtu tikusi atcelta, šajā laikposmā saskaņā ar šo sistēmu piešķirtais atbalsts būtu ārpus kontroles pilnvarām, kas Komisijai ir saskaņā ar LESD 108. pantu.
- 106 Attiecībā uz otrā pamata otro daļu Vispārējā tiesa neesot pieļāvusi kļūdu Eiropas nolīguma interpretācijā vai piemērošanā. Protams, šis nolīgums, tā kā tas ir Savienības, tās dalībvalstu un Rumānijas noslēgts starptautisks nolīgums, esot Savienības tiesību sistēmas neatņemama sastāvdaļa. Tomēr pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai šāds nolīgums attiecībā uz šo valsti neesot bijis Savienības tiesību daļa. Savienības tiesības uz to attiecās tikai pašas Savienības un dalībvalstu aspektā.
- 107 Turklāt Vispārējā tiesa neesot pārkāpusi LESD 267. un 344. pantu, pārsūdzētā sprieduma 87. punktā uzskatīdama, ka Tiesas konstatējumi 2018. gada 6. marta spriedumā *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158) šajā lietā nav piemērojami. Proti, šis spriedums attiecoties uz situāciju, kurā dalībvalsts piekrit izslēgt no Savienības tiesu sistēmas strīdus par Savienības tiesību interpretāciju un piemērošanu. Taču tas tā neesot šajā lietā, jo, pirmkārt, brīdī, kad šķirējtiesā tika celta prasība, Rumānijai nebija dalībvalsts statusa un, otrkārt, Eiropas nolīgums neietilpa Savienības tiesībās, kuras bija piemērojamas Rumānijai.

Tiesas vērtējums

- 108 Ar pirmā un otrā pamata pirmajām daļām Komisija būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, nosprieždama, ka Komisijai nebija kompetences pieņemt strīdīgo lēmumu saskaņā ar LESD 108. pantu. Tajā Komisija uzskatīja, ka kompensācijas maksājums, ko šķirējtiesa ar savu nolēmumu, kurš tika pasludināts pēc Rumānijas pievienošanās Savienībai, ir noteikusi kā atlīdzību par kaitējumu, kas prasītājiem šķirējtiesā esot nodarīts tādēļ, ka šī valsts pirms minētās pievienošanās bija atcēlusi attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu, tādējādi, iespējams, pārkāpdama DIL, ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, kas ir nelikumīgs un nav saderīgs ar iekšējo tirgu.
- 109 Jāatgādina, ka ar LESD 108. pantu ir izveidota tādu pasākumu kontroles procedūra, kuri var būt “valsts atbalsts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Konkrēti, LESD 108. panta 3. punktā ir paredzēta jaunu atbalsta projektu preventīva kontrole. Šādi noteikta preventīva kārtība ir vērsta uz to, lai tiktu īstenots tikai tāds valsts atbalsts, kas ir saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 3. punkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 3. marts, *Tesco-Global Áruházak*, C-323/18, EU:C:2020:140, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 110 Paziņošanas pienākums ir viens no šīs kontroles procedūras pamatelementiem. Tās ietvaros dalībvalstīm, pirmkārt, ir jāpaziņo Komisijai par visiem pasākumiem, ar ko tiks ieviests vai grozīts “valsts atbalsts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, un, otrkārt, saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu šādus pasākumus nedrīkst īstenot tikmēr, kamēr Komisija nav pieņēmusi galīgo lēmumu par šiem pasākumiem (spriedums, 2020. gada 24. novembris, *Viasat Broadcasting UK*, C-445/19, EU:C:2020:952, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 111 Šim pēdējam minētajam pienākumam ir tieša iedarbība, un tas ir saistošs visām dalībvalstu iestādēm (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 5. marts, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 88. un 90. punkts).

- 112 Kā Vispārējā tiesa pamatoti ir atgādinājusi pārsūdzētā sprieduma 66., 67. un 79. punktā, Savienības tiesības, it īpaši LESD 108. pants, saskaņā ar Pievienošanās akta 2. pantu Rumānijā ir kļuvušas piemērojamas no 2007. gada 1. janvāra – dienas, kad šī valsts pievienojās Savienībai, atbilstoši šajā aktā paredzētajiem nosacījumiem (pēc analogijas skat. spriedumu, 2012. gada 29. novembris, *Kremikovtzi*, C-262/11, EU:C:2012:760, 50. punkts).
- 113 No tā izriet, kā Vispārējā tiesa arī ir norādījusi pārsūdzētā sprieduma 67. un 79. punktā, ka no šī datuma Komisijai radās kompetence, kas tai saskaņā ar LESD 108. pantu ļauj kontrolēt šīs dalībvalsts veiktos pasākumus, kuri var būt “valsts atbalsts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.
- 114 Vispārējā tiesa minētā sprieduma 68. punktā no tā pamatoti secināja, ka, lai noteiktu, vai Komisijai bija kompetence pieņemt apstrīdēto lēmumu saskaņā ar LESD 108. pantu, ir jānosaka datums, kad tika veikts pasākums, no kura saskaņā ar šo lēmumu izrietēja “valsts atbalsts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.
- 115 Atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai, uz kuru Vispārējā tiesa atsaucas šī paša sprieduma 69. punktā, valsts atbalsts ir jāuzskata par “piešķirtu” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē brīdī, kad saņēmējam saskaņā ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu ir radušās tiesības to saņemt (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 21. marts, *Magdeburger Mühlenwerke*, C-129/12, EU:C:2013:200, 40. punkts; 2017. gada 6. jūlijs, *Nerea*, C-245/16, EU:C:2017:521, 32. punkts, kā arī 2019. gada 19. decembris, *Arriva Italia* u.c., C-385/18, EU:C:2019:1121, 36. punkts).
- 116 Šajā gadījumā, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma, it īpaši no tā 74.–78. un 80. punkta, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka tiesības saņemt kompensāciju, kura ir piešķirta ar šķirējtiesas nolēmumu un kuras samaksa saskaņā ar strīdīgo lēmumu ir valsts atbalsta piešķiršana, radās un sāka radīt sekas brīdī, kad Rumānija atcēla attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu, iespējams, pārkāpdama DIL. Pēc Vispārējās tiesas domām, šis nolēmums ir tikai papildu elements šai kompensācijai, jo, nosakot tikai precīzo kaitējumu, kas prasītājiem šķirējtiesā nodarīts šīs atcelšanas dēļ, tas ir vienkārša atcelšanas brīdī radušos tiesību atzīšana, savukārt vēlāk veiktie maksājumi ir tikai minēto tiesību izpilde.
- 117 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, protams – kā Vispārējā tiesa uzskatīja pārsūdzētā sprieduma 72. un 73. punktā –, šķirējtiesas nolēmumā noteiktās kompensācijas mērķis ir atļidzināt kaitējumu, kas prasītājiem šķirējtiesā, kā apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzēji, esot radīts tādēļ, ka, iespējams, pārkāpdama DIL, Rumānija ir atcēlusi attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu, un šī atcelšana ir fakts, kas ir radījis kaitējumu, par kuru šī kompensācija ir tikusi piešķirta.
- 118 Protams, nevar arī izslēgt, ka saskaņā ar principiem, kas izriet no valsts tiesībām civiltiesiskās atbildības jomā, šādas tiesības uz kompensāciju rodas šīs sistēmas atcelšanas datumā, kā Vispārējā tiesa to ir uzskatījusi pārsūdzētā sprieduma 74. un 75. punktā.
- 119 Tomēr ir jāatgādina, ka LESD ietverto valsts atbalsta jomas noteikumu mērķis ir aizsargāt konkurenci iekšējā tirgū (spriedums, 2018. gada 6. novembris, *Scuola Elementare Maria Montessori*/Komisija, Komisija/*Scuola Elementare Maria Montessori* un Komisija/*Ferracci*, no C-622/16 P līdz C-624/16 P, EU:C:2018:873, 43. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 120 Šajā nolūkā ar LESD, it īpaši ar LESD 108. pantu, kā atgādināts šī sprieduma 109. un 110. punktā, Komisijai ir piešķirta kompetence noteikt, vai pasākums ir “valsts atbalsts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, un līdz ar to tai ir piešķirtas pilnvaras nodrošināt, lai dalībvalstis neīstenotu pasākumus, kas atbilst šajā tiesību normā paredzētajiem nosacījumiem, vai lai tās šos pasākumus īstenotu tikai pēc tam, kad tie ir tikuši atzīti par saderīgiem ar iekšējo tirgu.
- 121 Šajā ziņā no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka pasākuma kvalificēšanai par “valsts atbalstu” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē ir jābūt izpildītiem četriem nosacījumiem, proti, ir valsts iejaukšanās vai valsts līdzekļu izmantošana, šī iejaukšanās var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, ar to tiek sniegta selektīva priekšrocība atbalsta saņēmējam un ar to tiek izkropļota konkurence vai radīti draudi to izkropļot. Turklāt minētajai priekšrocībai ir jābūt saistāmai ar valsti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 3. marts, *Poste Italiane* un *Agenzia delle entrate – Riscossione*, C-434/19 un C-435/19, EU:C:2021:162, 37. un 39. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 122 Tāpat ir jāatgādina, ka pasākuma kvalificēšanai par valsts atbalstu raksturīgajam jēdzienam “priekšrocība” ir objektīvs raksturs neatkarīgi no attiecīgā pasākuma autoru motīviem. Tādējādi valsts pasākumu atzīšanu par valsts atbalstu nekādi neietekmē tas, kādi ir to mērķi un pamatojums. Proti, LESD 107. panta 1. punktā nav paredzēts nodalījums atkarībā no tā, kādi ir valsts intervences pasākuma iemesli vai mērķi, bet tie ir definēti, ņemot vērā to radītās sekas (spriedums, 2021. gada 4. marts, *Komisija/Fútbol Club Barcelona*, C-362/19 P, EU:C:2021:169, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 123 Ņemot vērā šos apsvērumus, šķiet – kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 125. punktā –, ka galvenais apstāklis, lai noteiktu brīdi, kad ar konkrētu pasākumu atbalsta saņēmējiem ir piešķirtas tiesības šo atbalstu saņemt, ir tas, ka attiecīgā pasākuma saņēmējs iegūst skaidri zināmas tiesības to saņemt un valstij no tā izriet saistības piešķirt minēto atbalstu. Proti, tieši šajā datumā šāds pasākums var izkropļot konkurenci, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.
- 124 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka tiesības uz kompensāciju, kura tika piešķirta, lai atlīdzinātu kaitējumu, kas prasītājiem šķirējtiesā esot nodarīts, iespējams, pretēji DIL atceļot attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu, tika piešķirtas tikai ar šķirējtiesas nolēmumu. Proti, tikai šajā nolūkā uzsāktā šķirējtiesas procesa noslēgumā, pamatojoties uz DIL 7. pantā ietverto šķirējtiesas klauzulu, prasītāji šķirējtiesā varēja panākt faktisku šīs kompensācijas izmaksu.
- 125 No tā izriet, ka, lai arī – kā to vairākkārt ir norādījusi Vispārējā tiesa pārsūdzētajā spriedumā – iespējami pretēji DIL veiktā attiecīgās fiskālo stimulu sistēmas atcelšana ir notikums, kas rada kaitējumu, tiesības uz attiecīgo kompensāciju tika piešķirtas tikai ar šķirējtiesas nolēmumu, kura, apmierinot prasītāju šķirējtiesā celto prasību, ne tikai konstatēja šo tiesību esamību, bet arī aprēķināja maksājamās summas apmēru.
- 126 No tā izriet, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 75. un 78. punktā nosprieždama, ka strīdīgajā lēmumā minētais valsts atbalsts tika piešķirts dienā, kad tika atcelta attiecīgā fiskālo stimulu sistēma.
- 127 Līdz ar to Vispārējā tiesa ir arī pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 79. un 92. punktā uzskatot, ka Komisijai saskaņā ar LESD 108. pantu nebija kompetences pieņemt strīdīgo lēmumu.

- 128 Neviens no *European Food* u.c., kā arī *Viorel Micula* u.c. izvirzītajiem argumentiem nevar atspēkot šo vērtējumu.
- 129 Pirmkārt, arguments, ka šķīrējtiesa, kas izskatīja lietu pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai, būtu varējusi pasludināt savu nolēmumu pirms šīs pievienošanās, ir tikai spekulatīvs un tādēļ ir jānoraida.
- 130 Otrkārt, kā uz šīs apelācijas sūdzības izskatīšanu neattiecināms ir jānoraida arī arguments, ka šķīrējtiesas nolēmums atšķirībā no situācijas, kas aplūkota 2004. gada 29. jūnija spriedumā Komisija/Padome (C-110/02, EU:C:2004:395), neesot vērst uz to, lai atjaunotu valsts atbalsta shēmu, kuru Komisija iepriekš bija atzinusi par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, piemērodama LESD 108. panta 2. punktu, bet gan tā mērķis esot kompensēt kaitējumu, kas nodarīts ar apgalvoto DIL pārkāpumu, un turklāt tas neesot piedēvējams valstij, kā rezultātā uz šo nolēmumu neattiecas LESD 107. panta 1. punkts.
- 131 Proti, kā izriet no šī sprieduma 80. punkta, jautājums par to, vai ar minēto nolēmumu piešķirto kompensāciju var uzskatīt par “valsts atbalstu” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, it īpaši ņemot vērā judikatūru, kas izriet no 1988. gada 27. septembra sprieduma *Asteris* u.c. (no 106/87 līdz 120/87, EU:C:1988:457, 23. un 24. punkts), saskaņā ar kuru šādam atbalstam ir būtiski atšķirīgs juridiskais raksturs attiecībā uz kompensāciju, ko valsts iestādēm iespējami nāksies izmaksāt privātpersonām kā atlīdzību par kaitējumu, kuru šīs iestādes ir radījušas, nav šīs apelācijas sūdzības priekšmets un tādējādi uz to neattiecas Tiesas kompetence, izskatot šo sūdzību.
- 132 Turklāt kompetence, kas Komisijai ir saskaņā ar LESD 108. pantu, nekādā gadījumā nevar būt atkarīga no atbildes uz jautājumu, vai attiecīgā kompensācija var būt “valsts atbalsts” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, jo preventīvās kontroles, ko Komisija veic, piemērojot LESD 108. pantu, mērķis – kā tas izriet no šī sprieduma 109. un 120. punkta – tostarp, ir noteikt, vai tas tā ir.
- 133 Treškārt, kā neatbilstošs arī ir jānoraida arguments par to, ka ar šķīrējtiesas nolēmumu piešķirtās kompensācijas mērķis, kā Vispārējā tiesa to ir norādījusi pārsūdzētā sprieduma 89. un 90. punktā, daļēji ir kompensēt kaitējumu, ko prasītāji šķīrējtiesā esot cietuši laikposmā pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai.
- 134 Proti, šāds apstāklis – pretēji tam, ko Vispārējā tiesa ir uzskatījusi minētā sprieduma 91. punktā, – nevar likt apšaubīt Komisijas kompetenci atbilstoši LESD 108. pantam pieņemt strīdīgo lēmumu, jo, kā izriet no šī sprieduma 124.–127. punkta, tiesības uz šo kompensāciju faktiski tika piešķirtas pēc minētās pievienošanās, pieņemot šķīrējtiesas nolēmumu.
- 135 Šajā ziņā nav nozīmes tam, ka Komisijai saskaņā ar šo tiesību normu nebūtu bijusi kompetence pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai kontrolēt attiecīgo fiskālo stimulu sistēmu, ja šī valsts nebūtu to atcēlusi. Šajā ziņā pietiek konstatēt, ka Komisija strīdīgajā lēmumā, ņemot vērā LESD noteikumus valsts atbalsta jomā, ir izvērtējusi nevis šo fiskālo stimulu sistēmu, kas – tā kā tā tika atcelta pirms šīs pievienošanās – vairs nebija spēkā, kā uz to norāda *European Food* u.c., kā arī *Viorel Micula* u.c., bet kompensācijas samaksu, kas veikta, izpildot pēc minētās pievienošanās pasludināto šķīrējtiesas nolēmumu.

- 136 No tā izriet, ka pārsūdzētajā spriedumā ir pieļautas tiesību kļūdas attiecībā uz, pirmām kārtām, datuma, kurā tika piešķirts strīdīgajā lēmumā minētais valsts atbalsts, noteikšanu un, otrām kārtām, Komisijas kompetenci saskaņā ar LESD 108. pantu pieņemt šo lēmumu.
- 137 Turklāt Vispārējā tiesa ir arī pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 87. punktā nosprieždama, ka 2018. gada 6. marta spriedumam *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158) šajā lietā nav nozīmes.
- 138 Jāatgādina, ka minētajā spriedumā Tiesa nosprieda, ka LESD 267. un 344. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds starp divām dalībvalstīm noslēgta starptautiska nolīguma noteikums, saskaņā ar kuru ieguldītājs no kādas no šīm dalībvalstīm strīda gadījumā par ieguldījumiem citā dalībvalstī pret šo pēdējo minēto dalībvalsti var sākt procesu šķīrējtiesā, kuras kompetenci šī dalībvalsts ir apņēmusies atzīt (spriedums, 2018. gada 6. marts, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 60. punkts).
- 139 Proti, noslēdzot šādu nolīgumu, dalībvalstis, kuras ir tā puses, ir vienojušās izslēgt no savu tiesu kompetences un tāvad no tiesiskās aizsardzības sistēmas, ko atbilstoši LES 19. panta 1. punkta otrajai daļai tām ir jāievieš jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, strīdus, kas var būt saistīti ar šo tiesību interpretāciju vai piemērošanu. Šāds nolīgums tāvad var radīt situāciju, ka šie strīdi netiek izskatīti tādā veidā, kas nodrošina minēto tiesību pilnīgu efektivitāti (spriedums, 2021. gada 26. oktobris, *PL Holdings*, C-109/20, EU:C:2021:875, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 140 Šajā gadījumā, sākot no dienas, kad Rumānija pievienojās Savienībai, šai dalībvalstij bija piemērojamas Savienības tiesības, tostarp LESD 107. un 108. pants. Kā izriet no šī sprieduma 27. punktā atgādinātajiem lietas materiāliem, nav strīda par to, ka prasītāju šķīrējtiesā pieprasītā kompensācija neattiecas tikai uz kaitējumu, kas esot radies pirms šī pievienošanās datuma, līdz ar to strīds šķīrējtiesā nevar tikt uzskatīts par tādu, kura visi elementi attiecas uz laikposmu, kad Rumānijai, kura vēl nebija pievienojusies Savienībai, šī sprieduma 138. un 139. punktā atgādinātie noteikumi un principi vēl nebija saistoši.
- 141 Nav šaubu, ka šķīrējtiesa, kam ir jāizskata šis strīds, neietilpst Savienības tiesiskās aizsardzības sistēmā, kuru LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā dalībvalstīm ir uzlikts par pienākumu izveidot jomās, uz ko attiecas Savienības tiesības, kurās paredzētā tiesiskās aizsardzības sistēma kopš Rumānijas pievienošanās Savienībai ir aizstājusi tādu strīdu izšķiršanas mehānismu, kas var attiekties uz Savienības tiesību interpretāciju vai piemērošanu.
- 142 Pirmkārt, šī šķīrējtiesa nav “kādas dalībvalsts tiesa” LESD 267. panta izpratnē un, otrkārt, tās pasludinātais nolēmums saskaņā ar *ICSID* konvencijas 53. un 54. pantu nav pakļauts nekādai dalībvalsts tiesas kontrolei attiecībā uz tā atbilstību Savienības tiesībām.
- 143 Pretēji tam, ko tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai apgalvoja *European Food* u.c., kā arī *Viorel Micula* u.c., šo vērtējumu nevar atspēkot tas, ka Rumānija bija piekritusi iespējai celt prasību pret to DIL paredzētās šķīrējtiesas procedūras ietvaros.
- 144 Proti, šāda piekrišana, atšķirībā no tās, kas tiktu sniegta komercietu šķīrējtiesas procesā, neizriet no konkrētas vienošanās, kas atspoguļo attiecīgo pušu gribas autonomiju, bet izriet no līguma, kurš noslēgts starp divām valstīm un kurā tās vispārīgi un jau iepriekš ir piekritušas izslēgt savu tiesu jurisdikciju strīdos, kas var attiekties uz Savienības tiesību interpretāciju vai piemērošanu,

to nododot šķirējtiesai (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 6. marts, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 55. un 56. punkts, kā arī 2021. gada 2. septembris, Moldovas Republika, C-741/19, EU:C:2021:655, 59. un 60. punkts).

- 145 Šādos apstākļos, tā kā kopš Rumānijas pievienošanās Savienībai LES un LESD paredzētā tiesiskās aizsardzības sistēma ir aizstājusi šo šķirējtiesas procedūru, šis valsts piekrišanai šajā ziņā tagad nav nekādas nozīmes.
- 146 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, pirmā pamata pirmā daļa un abas otrā pamata daļas ir jāapmierina, neņemot ne par citiem šajā sakarā izvirzītajiem argumentiem, ne par pirmā pamata otro daļu.
- 147 Tā kā Vispārējā tiesa ar pārsūdzēto spriedumu atcēla strīdīgo lēmumu, kā izriet arī no šī sprieduma 36.–38. punkta, būtībā tikai tādēļ, ka Komisijas kompetencē nebija pieņemt šo lēmumu saskaņā ar LESD 108. pantu, jo Savienības tiesības *ratione temporis* nebija piemērojamas ar šķirējtiesas nolēmumu piešķirtajai kompensācijai, ar šī sprieduma 126., 127. un 136. punktā norādītajām tiesību kļūdām, kas pieļautas minētajā pamatojumā, jau vien ir pietiekami, lai pārsūdzēto spriedumu atceltu kopumā.
- 148 Šādos apstākļos pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ, neizvērtējot ne apelācijas sūdzības trešo pamatu, ne pretapelācijas sūdzību, jo pēdējai minētajai, ar kuru Spānijas Karaliste atsaucas, pirmkārt, uz LES 19. panta un LESD 267. un 344. panta pārkāpumu, kā arī, otrkārt, uz prasības pirmajā instancē nepieņemamību, ir zudis jebkāds priekšmets (pēc analogijas skat. spriedumu, 2008. gada 22. aprīlis, Komisija/*Salzgitter*, C-408/04 P, EU:C:2008:236, 17. punkts).

Par prasību Vispārējā tiesā

- 149 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmās daļas otrajam teikumam Vispārējās tiesas nolēmuma atcelšanas gadījumā Tiesa pati var taisīt galīgo spriedumu šajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija.
- 150 Tā tas ir lietā T-704/15 izvirzītā pirmā pamata pirmās daļas gadījumā, kura attiecas uz to, ka Komisijai nebija kompetences pieņemt strīdīgo lēmumu saskaņā ar LESD 108. pantu, kā arī attiecībā uz otrā pamata pirmo daļu lietās T-624/15 un T-694/15, kura attiecas uz priekšrocības neesamību LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, kas piešķirta, izmaksājot kompensāciju, ciktāl šīs daļas mērķis daļēji ir apstrīdēt šo kompetenci, jo apgalvotā priekšrocība tika piešķirta pirms Rumānijas pievienošanās Savienībai.
- 151 Tomēr šī sprieduma 123.–127. punktā izklāstīto iemeslu dēļ Komisija bija kompetenta pieņemt strīdīgo lēmumu saskaņā ar LESD 108. pantu, jo šajā lēmumā minētās tiesības uz valsts atbalstu tika piešķirtas ar šķirējtiesas nolēmumu pēc Rumānijas pievienošanās Savienībai.
- 152 Šajā ziņā nav nozīmes tam, ka strīdīgā lēmuma 1. pantā, kā to uzsvēra *European Food* u.c. un *Vioel Micula* u.c., par “valsts atbalstu” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē ir kvalificētas nevis tiesības uz kompensāciju, kas izriet no šķirējtiesas nolēmuma pasludināšanas, kā tas ir norādīts šī lēmuma 137. un 144. apsvērumā, bet gan šīs kompensācijas izmaksa. Proti, šis pamatojums neietekmē to, kad šis nolēmums ir ticis pasludināts, un līdz ar to nevar likt apšaubīt Komisijas kompetenci pieņemt minēto lēmumu saskaņā ar LESD 108. pantu.

- 153 Līdz ar to ir jānoraida pirmā pamata pirmā daļa lietā T-704/15, kā arī otrā pamata pirmā daļa lietās T-624/15 un T-694/15, ciktāl ar tām ir apstrīdēta Komisijas kompetence atbilstoši LESD 108. pantam pieņemt strīdīgo lēmumu.
- 154 Savukārt Vispārējā tiesa nav izvērtējusi citus *European Food* u.c., kā arī *Viorel Micula* u.c. prasību pamatojumam izvirzītos argumentus, daļas un pamatus, kuri attiecas uz strīdīgā lēmuma pamatotību, it īpaši jautājumu par to, vai tajā aplūkotais pasākums materiāltiesiskā ziņā atbilst LESD 107. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem. Taču, lai izvērtētu šo prasības daļu, ir jāveic sarežģīti faktu vērtējumi, kuru veikšanai Tiesai nav zināmi visi vajadzīgie faktiskie apstākļi (pēc analogijas skat. spriedumu, 2021. gada 16. septembris, Komisija/Belģija un *Magnetrol International*, C-337/19 P, EU:C:2021:741, 170. punkts).
- 155 Līdz ar to Tiesa uzskata, ka attiecībā uz šiem pārējiem argumentiem, daļām un pamatiem tiesvedības stadija neļauj taisīt galīgo spriedumu un ka līdz ar to lieta ir jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā par tiem lemtu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 156 Tā kā lieta ir jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai, lēmuma par tiesāšanās izdevumiem, kas radušies šajā apelācijas tiesvedībā, pieņemšana ir jāatliek.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) Atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2019. gada 18. jūnija spriedumu *European Food* u.c./Komisija (T-624/15, T-694/15 un T-704/15, EU:T:2019:423).**
- 2) Izbeigt tiesvedību lietā par pretafelācijas sūdzību.**
- 3) Nodot lietu atpakaļ Eiropas Savienības Vispārējai tiesai, lai tā lemtu par tajā izvirzītajiem pamatiem, par kuriem nav lēmusi Eiropas Savienības Tiesa.**
- 4) Lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlikt.**

[Paraksti]